

школі стає не репродуктивне викладання знань, а організація активної самостійної роботи студентів націленої на якісне отримання знань.

Отже, самостійна робота студентів, як важлива складова навчального процесу, потребує нових підходів, докорінних змін і на сучасному етапі розвитку вищої освіти повинна стати основою, важливою частиною процесу підготовки майбутніх фахівців.

Мамчур В. М., канд. юрид. наук, доц.
кафедри теорії та історії держави та права

СЕМІНАР-ДИСКУСІЯ ЯК МЕТОД АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»

Семінарське заняття — вид навчального заняття, що проводиться викладачем як правило в одній академічній групі шляхом обговорення разом зі студентами попередньо визначених питань з метою закріплення та більш глибокого засвоєння ними навчального матеріалу.

Залежно від форми обговорення виокремлюють такі різновиди семінарських занять (А.А. Алексюк): семінар запитань і відповідей; семінар — розгорнута бесіда; семінар — колективне читання; семінар, що передбачає усні відповіді студентів з подальшим їх обговоренням; семінар-дискусія; семінар, що передбачає обговорення й оцінювання письмових рефератів студентів; семінар-конференція; семінар — теоретична конференція; семінар — розв'язання проблемних завдань; семінар-прес-конференція; семінар — «мозковий штурм».

У навчальному процесі сучасних ВНЗ України семінарським заняттям відводиться значна частина навчального часу, в тому числі — для навчальних дисциплін, які не є профільними для студентів. Відомо, що, як правило, ставлення студентів до навчальних дисциплін, які не є профільними, є більш «прохолодним» у порівнянні зі ставленням до профільних навчальних дисциплін. Відсутність прямої зацікавленості у вивченні навчальних дисциплін, які не є профільними, зумовлює проблему вибору викладачем такої форми проведення семінару, яка б активізувала навчально-пізнавальну діяльність студентів.

Однією з навчальних дисциплін, які не є профільними для студентів, є «Правознавство». Досвід проведення семінарів з навчальної дисципліни «Правознавство» дає підстави для висновку, що ефективною формою, яка дозволяє підвищити навчально-пізнавальну активність студентів на семінарських заняттях, є дискусія як процес діалогічного спілкування викладача та студентів з актуальних для соціально активних осіб питань, пов'язаних з правознавством.

Слід зазначити, що мета та завдання цієї дисципліни дає можливість формулювати широке коло актуальних дискусійних питань. Так, основною метою та завданнями дисципліни «Правознавство» є не детальне вивчення, а засвоєння основ держави та права задля того щоб сформувати правову свідомість та правову культуру студентської молоді. Відповідно до мети, завдань дисципліни та в межах будь-якої теми, що передбачається навчальною програмою дисципліни «Правознавство», завжди можна знайти відповідні актуальні питання, наприклад: ставлення студентів до рішення Конституційного суду України стосовно можливості окремих народних депутатів України, які були обрані до складу Верховної Ради України за пропорційною виборчою системою, брати безпосередню участь у формуванні коаліції депутатських фракцій (основи конституційного права України); ставлення студентів до «заробітної плати у конвертах» (основи податкового, трудового права України) тощо.

Більш того, на мій погляд, специфіка мети та завдань навчальної дисципліни «Правознавство» зумовлює недоцільність використання певних, на жаль, «традиційних» форм проведення семінарів. Наприклад, у «сучасних» вищих навчальних закладів України широко використовується семінар запитань і відповідей та відповідні тестові форми контролю «знань» студентів. Проте, в реаліях пострадянської навчальної системи семінар запитань і відповідей та відповідні тестові форми контролю «знань» студентів у більшій мірі спрямовані на контроль на відповідність «стандартам» понятійної бази, а не сприяють формуванню правової свідомості та правової культури студентської молоді. На відміну від такого роду форм проведення семінарських занять семінар-дискусія сприяє формуванню правової свідомості та правової культури студентів, стимулює їх до активної соціальної позиції. Крім того, така форма проведення семінарських занять дає можливість студентам здобувати не тільки нові знання, необхідні в тому числі й для майбутньої професійної діяльності, але й засвоїти культуру дискутування. Позитивним при цьому є й те, що така форма проведення семінарського заняття забезпечує участь у ній кожного студента академічної групи й, відповідно, можливість оцінювання викладачем рівня підготовленості великої групи студентів.